75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 103. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 1-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1968 No. 103. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 31 травня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА БІЛЬШІСТЮ 259-ОХ ГОЛОСІВ проти 137-схвалила, щоб зменшити Федеральні видатки на $6 більйонів, якщо Уряд хоче збільшити прибуткові податки на такий відсоток, який дасть державній скарбниці $10 більйонів річно. Повна Палата має вирішувати справу податків 12-го червня. Президент Джансон заявляв, що важко Урядові погодитися на те, щоб бюджет зменшити на $ 6 більйонів, бо тоді був би хаос в діях урядових агенцій. Уряд нерадо погоджувався на зменшення бюджету на $ 4 більйони. Сенат ще в квітні схвалив на $ 6 більйонів менший бюджет і на $10 більйонів більші податки.

СЕНАТОР МЕК КІНЛІ ДІРКСЕН НАЙМЕНОВАНИЙ на тимчасового голову Екзекутивного Комітету, який має приготовити виборчу плятформу Республіканської Партії. Губернатор стейту Ровд Айленд Джан Г. Чесфі найменований на заступника голови. Республіканські губернатори домагалися більшого впливу на редакцію виборчої плятформи, але республіканська конґресова репрезентація на це непогодилася. Містоголовами цього 100-членного комітету є сенатори Роман Груска з Небраски і Гю Скотт із Пенсилвенії, губернатори Волтер Гіккел з Аляски і Луї Б. Нонн із Кентаки і три конґресмени.

РІҐЕН ЗАЯВЛЯЄ, ЩО НЕМОЖЛИВЕ, щоб він міг кандидатувати разом із Ніксоном як віце-президент. Каліфорнійський губернатор сказав на пресовій конференції, що, згідно з політичною практикою, не може Ніксон брати собі на віце-президента каліфорнійця, бож в дійсності сам Ніксон є каліфорнійцем, і в Ню Йорку живе тільки кілька років. Ріґен заявив, що вдоволений з того, що в Ореґоні дістав 22 відсотки голосів. На його думку Ніксон не має запевненої перемоги на Конвенції. Ріґен відмовився подати прізвища тих осіб, які приготовляють йому виборчі промови.

КОЛО 300 ДЕМОНСТАНТІВ із Кампанії Вбогих Людей старалися дістатися до будинку Найвищого Суду ЗСА, але поліція їх не впустила до бюр суддів, і малу групу демонстрантів вигнала на площу перед судовим будинком. Демонстранти вибили шиби в чотирьох вікнах в пивниці, куди їм вдалося ввійти до будинку, звідки сторожа їх викинула. Перед будинком заарештовано кількох осіб, які хотіли зняти американський прапор. Провідник Кампанії Вбогих Людей о. Ралф Д. Еберneті заявив, що це був протест індіян проти некорисного для них рішення Найвищого Суду. Між демонстрантами були індіяни, негри та мехіканські американці. Індіяни кричали: „Хочемо справедливости!"

СЕНАТОР РОБЕРТ Ф. КЕННЕДІ заявив, що його поразка у правиборах в Ореґоні матиме вирішне значення для його дальшої виборчої стратегії, і він припинить правиборчу кампанію, коли програє правибори в Каліфорнії, які відбудуться у вівторок 4-го червня. Кеннеді повідомив пресу на пресовій конференції, що він дебатуватиме на телевізії зі своїм демократичним противником сенатором Ю. МекКарті. Він підтримуватиме того демократичного кандидата, який здобуде номінацію. Кеннеді ще раз підкреслив, що ніколи не погодиться на це, щоб прийняти кандидатуру на віце-президента.

У СВІТІ

СОЦІЯЛІСТИЧНА ПАРТІЯ В ІТАЛІЇ РІШИЛА виступити з урядової коаліції, до якої належала. Вона поставила за передумову дальшого бльоку з керівною Християнською - демократичною партією — складення згори сприйнятливої для неї лівої законодатної програми. Прем'єр Альдо Моро відмовився створити уряд меншости, який був би залежний від випадкової більшости раз лівих, то знову правих партій. Передбачують довгу урядову кризу в Італії, Соціялісти програли в минулотижневих виборах.

У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ВІДБУДЕТЬСЯ У ВЕРЕСНІ Ц. Р. конґрес комуністичної партії, на якому прийде до остаточної розгри між більшістю під проводом генерального секретаря партії Александра Дубчека, що переводить ліберальні реформи, та меншістю під проводом колишнього генерального секретаря, пізніше президента, сталініста Антоніна Новотного. Дубчек заявив, що партія не може толерувати в своєму проводі тих, які завинили в минулому і робили яскраві помилки.

У МАДРИДІ 1.000 СТУДЕНТІВ ЗАБАРИКАДУВАЛИ себе у будинку філософського факультету. Прийшло до поважно сутички між ними й поліцією, коли поліція викидала їх з будинку. Не подано докладного числа арештованих.

ПОЛІЦІЯ В ПАРИЖІ ПРОГОЛОСИЛА, що негайно арештує студента-анархіста Даніеля Кона-Бендіта, який нелеґально переступив кордон Франції від сторони Німеччини, — як тільки він вийде з будинку Сорбонського університету. Французькі власті заявили були, що Даніель Кон-Бендіт є „небажаним чужинцем". Він є німецьким громадянином і, як студент Сорбонни, став самозваним лідером анархістично-комуністичних студентських авантур, що потягли за собою бій з поліцією і пізніші страйки.

МІНІСТРИ 6-ОХ ДЕРЖАВ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ ПОГОДИЛИСЬ в минулу середу 29 травня ц. р. на своїй конференції у Брюсселі, щоби впродовж року продовжувати ще високі субвенції для продуцентів хліборобських плодів. Ці субвенції довели вже до накопичення понад 150.000 тон масла у складах, з якими не відомо, що зробити. Однак в теперішній ситуації — урядової кризи в Італії і Бельгії та поважного паралічу влади у Франції і демонстрацій хліборобів у Бельгії та Франції — треба було прийняти такий компроміс. Від 1-го липня ц. р. будуть, мабуть, скасовані всі мита на промислові вироби між 6-ма державами того економічного бльоку.

АЗІЙСЬКО-АФРИКАНСЬКІ КРАЇНИ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ СТРИВОЖЕНІ поставою американського Сенату, який в минулому тижні відкинув внесок Уряду на призначення 200 мільйонів дол. для Азійського банку розвитку та 120.000,000 дол. для Міжнародної асоціяції розвитку. Американські законодатці хочуть зменшити державні видатки в обличчі великого дефіциту і ставляться неохоче до безконечних допомог азійсько-африканським державам, які радо приймають американську допомогу, але водночас виступають на терені Об'єднаних Націй і в своїй закордонній політиці — проти ЗСА.

Американський нарід вшановує тих, які згинули на побойовищах

Ню Йорк. — 30-го травня американський нарід вже 101-ий раз вшановував тих своїх синів, які згинули на воєнних побойовищах. Перший „Меморіял Дей" був відзначений 30 травня 1868 року, коли генерал Джан А. Лоґен, командувач Великої Армії, наказав був вшанувати тих всіх, які були згинули в громадянській війні. Цього року президент Джансон в окремому зверненні заявив збройним силам цієї країни, що тривкий мир буде найкращим пошануванням всіх тих, які боролися і борються за мир. Секретар оборони Кларк Кліффорд поклав вінок на гробах Невідомих членів збройних сил на Національному звинтарі в Арлінґтоні від президента Джансона. У всіх містах, містечках і селах цієї країни відбувалися церемонії, якими вшановували загинулих у війнах. Були промови, парадні марші, складення вінків та Богослужби в церквах.

Президент Джансон погоджується зменшити бюджет на $6 більйонів

Джансон Ситі, Тексас. — На пресовій конференції Президент заявив, що він мусить погодитися на те, щоб Федеральний бюджет був зменшений на $6 більйонів у фінансовому році, який почнеться 1-го липня 1968 р. Президент сказав, що він не має іншого виходу, бо збільшення прибуткових податків потрібне негайно, а Конґрес узалежнив податковий законопроєкт від меншого бюджету. Давніше Джансон з трудом погоджувався на це, щоб зменшити федеральні видатки тільки на $ 4 більйона. Конґрес бажав більшого зменшення бюджету, і обидві Палати вже схвалили проєкти ,щоб зібльшити податки на $10 більйонів і одночасно щоб бюджет зменшити на $6 більйонів. В політичних колах немає певности, чи Конґрес схвалить більші податки і менший бюджет, бо ліберальні конґресмени в числі 137 були проти зменшення бюджету на $ 6 більйонів. Коли б до них приєднались ще й республіканці, які взагалі є проти більших податків, тоді може в Палаті не бути більшости, яка схвалила б більші податки і менший бюджет. Заяву Джансона про згоду на більше зменшення бюджету вважають перемогою конґресмена Вілбура Д. Міллса, голови Палатної Комісії Способів і Засобів, який домагався меншого бюджету на $6 більйонів.

Президент також повідомив про підвищення генерала поручника Брюса Палмера до ранґи повного генерала. Генерал Палмер залишить свій теперішній пост, заступника команданта у В'єтнамі і стане віце-шефом армії ЗСА та урядуватиме у Вашингтоні.

Розшуки за „Скорпіоном" продовжуються, хоч слаба надія на успіх

Вашингтон. — 31-го травня продовжувалися розшуки за підводним атомовим човном „Скорпіон", який ще в понеділок 27-го травня не вернувся до своєї бази в Норфолку у Вірджінії з морських вправ, які виконував на Середземному морі разом із Шостою фльотою ЗСА. 29-го травня якесь невідоме джерело подало було вістку нібито від залоги Скорпіона, наводячи його секретний знак. Але виявляється, що це хтось собі злобно жартував, бо не чути було жадних вісток від залоги човна. За Скорпіоном шукають кораблі, підводні човни та літаки. Перешукали ввесь обшир океану від Азорських островів по береги ЗСА, але не знайдено жадного сліду. Шукають в інших обширах Атлантику. Одна з дружин моряків, що в числі 99-ох були на Скорпіоні, заявила про того невідомого автора сиґналу нібито зі Скорпіона: „Який жорстокий може бути хтось?! Я почувалася щасливо, почувши цю вістку. І тепер я в розпачі".

Уряд проєктує поправку до Конституції, щоб 18-річні мали право голосувати

Вашингтон. — Президент Джансон заявив 30-го травня, що він в найближчому тижні плянує внести проєкт до Конґресу, щоб поправити Конституцію в тому напрямку, щоб 18-річні американці мали виборче право. Тепер 46 стейтів мають такі свої конституції, які виборче право признають тим громадянам, які скінчили 21-ий рік життя. Інші 4 стейти мають нижчий виборчий вік, бо Федеральна Конституція цю справу передавала стейтам. В Конґресі є вже законопроєкти в цій справі, і досі не знати, чи Уряд підтримає якийсь вже внесений проєкт, чи внесе свій власний. Поправка до Конституції — це довга процедура. Її мусіли б схвалити обидві Палати більшістю двох третіх голосів, а після цього мали б ще ратифікувати всі стейти більшістю трьох четвертих голосів.

„Молодь України" про умови праці для молодих робітників

Київ. — Десятки тисяч молодих випускників різних профісійних шкіл і „техучилищ" заробляють на праці 60, 50, 40 карбованців за місяць, в той час, як пара чоловічих черевиків коштує 40 корб. На Криворіжчині було проведено між робітничою фаховою молоддю опити, з яких виявилось, що як інформує „Молодь України" з 24 травня, „Молодим робітникам дають, як правило, старі верстати. Точну роботу на них виконувати дуже важко. Потрібного іструменту немає. Через те часто виходить брак. Тому місячний заробіток — 60, 50, 40 карбованців і навіть менше. Тому один переходить в інший цех, другий подає заяву на звільнення, а третій не дочекається, коли ж мине строк який він мусить відробити на підприємстві після училища". Робітнича молодь пише листи - скарги до дирекції, комсомолу, до обласних працівників - партійців: „Який лист на цю тему не візьмеш — кожний розповідає про конкретну подію. А всі разом вони говорять про неуважне, часом бездушне ставлення до молоді на виробництві". Під час опитувань один з молодих робітників, який подав прохання звільнити його з праці, сказав: „Заробіток, заробіток, — прорвалось у хлопця наболіле. — Може, там і менше матиму. Та який глузд з вашого заробітку, коли я тут штанів більше порву і вихідних не маю".

ДЕ ҐОЛЛЬ РОЗВ'ЯЗАВ ПАРЛЯМЕНТ — ВІДКЛИКАВ ПЛЕБІСЦИТ — ПОГРОЖУЄ ПРИВЕРНУТИ ЛАД ВІЙСЬКОМ

Париж. — Події у Франції прийняли у двох останніх днях новий драматичний зворот. У середу пополудні президент Шарль де Голль несподівано від'їхав бічною брамою з Елізейського палацу до своєї приватної віллі в Кольомбей ле Дез-Еґліз за 150 миль на південний схід від Парижу, в Льотаринґії. Негайно поширились поголоски, що де Голль проголосить своє зречення і ґазети заповнились комбінаціями на тему нового режиму. Провідники опозиції, як Франсуа Міттеран і Жак Леканюе проголосили конечність створення уряду „національної безпеки". Коментатори передбачали, що колишній прем'єр Пієр Мендес Франс, за урядування якого закінчено війну в Індокитаї та започатковано працес усамостійнення Марокка й Тунізії, створить уряд широкої коаліції опозиційних партій, від правиці до лівиці, з комуністами включно, після чого будуть розписані нові вибори — однаково на президента Республіки, як і до парляменту. Однак у четвер 29 травня де Голль вернувся до Парижу й виголосив нову радіо-промову до народу, в якій заявив, що він не зрікається даної йому відповідальности, як „сторож національної і республіканської спадщини". Він проголосив розв'язання парляменту і відсунення на пізніший час плебісцину, що був раніше проголошений на 16 червня ц.р. Водночас де Голль різкими словами наталврував страйковий дух, що спаралізував усе життя у Франції, закинувши комуністам, що вони віддавна заплянували ці події. Він перестеріг французький нарід проти загрози „комуністичної диктатури" і наталврував всіх тих, які спричинили такий стан, що студенти не можуть студіювати, вчителі не можуть вчити, робітники не можуть працювати. Д. Голль заявив, що він не відкличе прем'єра, до якого має довір'я. Покликавшись на свої конституційні права, де Голль заявив, що „задля збереження Республіки та згідно з конституцією, я застосую інші засоби, аніж негайне відкликання до голосування". Він призначив місцевих префектів, себто голов французьких адміністраційних одиниць, на „комісарів Республіки", які матимуть обов'язок протиставитись підривній акції. „Республіка не абдикує. Нарід підведеться. Поступ, незалежність і мир, поруч із свободою, будуть збережені. Хай живе Республіка! Хай живе Франція!" — закінчив де Голль.

Негайно після того появились вістки, що де Голль відкликує з Західньої Німеччини 30.000 французького війська, дармащо офіційно заперечено це. У Парижі відбулася півмільйонова маніфестація в честь де Голля. Однак відносини далі настільки хаотичні, що годі передбачити, чи той виступ де Голля спонукає робітників і студентів залишити окуповані ними фабрики й університети та припинити генеральний страйк, чи почнеться у Франції громадянська війна. Лідери політичної некомуністичної опозиції поставились неґативно до заяви де Голля, а комуністичний щоденник „ЛьЮманіте" закинув де Голлеві брехню, наче б комуністи приготовили останню двотижневу кризу у Франції.

Ген. Вестморленд накреслив оптимістично відносини у Південному В'єтнамі

Вашингтон. — Дотеперішній головний командант військ ЗСА у В'єтнамі генерал Вільям Вестморленд накреслив в загальних зарисах оптимістично теперішній стан у Південному В'єтнамі, промовивши коротко під час пресової конференції президента Джансона в четвер 30 травня ц. р. Ген. Вестморленд визначив у докладно спрецизованих 5-ох точках способи, як осягнути ту ціль комуни, якою є повалення південно - в'єтнамського режиму: терор супроти цивільного населення, пропаґанда, відрізання південно - в'єтнамської армії від сполук із американською армією, завдання американським військам таких поразок, що їх можна б широко використати для пропаґанди і, врешті, захоплення великої частини території Південного В'єтнаму. Генерал Вестморленд ствердив невдачу тих ворожих замірів та висловив переконання, що останні офензивні випади ворога роблять враження його розпачу. Генерал Вестморленд ствердив, що в теперішньому часі на території Південного В'єтнаму знаходиться коло 90.000 вояків реґулярної північно - в'єтнамської армії. На тій пресовій конференції виступав теж з короткою промовою австралійський прем'єр Джан Дж. Гортон, який був приявний на конференції разом із своєю дружиною; прем'єр Гортон в минулу п'ятницю мав відлетіти до Австралії. Президент Джансон навів один приклад геройського поведення австралійських військ у Південному В'єтнамі та передав йому відзначення для австралійського війська. През. Джансон підкреслив, що в Південному В'єтнамі боряться проти ворога не тільки американські вояки, але й південно - в'єтнамські, австралійські, таїські (сіямські), філіппінські й південно - корейськ. Щодо Паризької конференції, то Президент відмовився висловитись оптимістично чи песимістично, тільки обмежився до заяви, що коли північно-в'єтнамські комуністи рішаться говорити ділово, то американці щиро змагатимуть до осягнення чесного миру. Що стосується Франції, то Президент висловив надію, що французький провід і нарід знайдуть шлях і способи для привернення стабільности в тій країні.

Парлямент у Західній Німеччині приймає закон всупереч волі Москви

Бонн. — В четвер 30 травня ц. р. нижча палата західньо - німецького парляменту, „бундестаґ", прийняв великою більшістю голосів, 384 проти 100, законопроєкт про надзвичайні повновласті для уряду у випадку загрози для держави. Це було так зване третє й останнє читання законопроєкту. Тепер він відійшов до вищої палати, т. зв. „бундесрату", де голосування відбудеться 14 червня. Позитивне рішення тією вищою палатою не підлягає сумнівові. На становище західньо - німецького уряду й парляменту не вплинули протести й демонстрації збоку комуністів і їх студентських поплентачів, ані теж офіційне опозиційне становище совєтського уряду, який добачив у тому законі — „загрозу для миру Европи", як ніби доказ відродження німецького „мілітаризму, неонацизму і реваншизму".

ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ З АМЕРИКИ ВИБИРАЮТЬСЯ ДО КАНАДИ НА ПРИВІТАННЯ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий (фото з часу ув'язнення)

Згідно з одержуваними інформаціями, тисячі а то й десятки тисяч українців із З'єднаних Стейтів Америки поїдуть в половині червня до Канади, щоб разом зі своїми братами по той бік ріки св. Лаврентія привітати та віддати поклін і пошану первоієрархові Української Католицької Церкви, її Верховному Архиєпископові і Кардиналові Блаженнішому Йосифові Сліпому. Як уже інформовано, Верховний Архиєпископ приїжджає до Канади в половині червня на соборне запрошення всіх українських католицьких Владик у Канаді та буде гостем у всіх чотирьох українських католицьких єпархіях тієї країни — торонтонській, вінніпеґській, едмонтонській і саскатунській. З нагоди цих відвідин українці Канади приготовляють найбільші врочистості. Цими відвідинами живо інтересуються й їхні канадійські співгромадяни, які прилучаться та відповідно причиняться до привітання Первоієрарха Української Католицької Церкви, який доказав, що любов'ю, непохитною вірою та сильною волею можна з успіхом протиставитися навіть могутній безбожницькій імперії. Із багатьох міст і місцевостей Америки, не тільки сусідніх з Канадою ,але й віддалених, повідомляють про сподівані масові поїздки українців до Канади на привітання свого Архипастиря. З Клівленду наспіла вістка, що передбачається яких 5 тисяч українців з того міста на ті врочистості до Канади. До Торонта вибирається „ціле Боффало", приготовляються поїздки в Рочестері, Сиракюзах, Ютиці та багатьох інших громадах, включно з метрополією Ню Йорку — Ню Джерзі. Велика більшість, — якщо не всі — наших центральних установ висилають на ці врочистості своїх офіціяльних репрезентантів. Привітання Первоієрарха Української Католицької Церкви в Канаді заповідається як найбільша досі всеукраїнська церковна і народна маніфестація в Новому Світі.

Стемфордський Владика перевів інвеституру нових монсіньйорів, закликає до єдности і зберігання рідних традицій

Стемфорд, Конн. — Єдність українців у вільному світі, до якої закликав також Папа Павло VI, та зберігання і збагачування рідних традицій були темою проповіді, що її виголосив Преосвященний Й. Шмондюк, Єпископ Стемфорду, під час урочистої інвеституры восьмох нових прелатів його епархії в четвер, 30-го травня. Новими прелатами були найменовані — як уже інформовано — о. Еміль Монастирський і о. Іван Стах, дотеперішні монсіньйори, що були піднесені до гідности домашніх прелатів, та о. Степан Баландюк, о. Степан Хрепта, о. Василь Федиш, о. Павло Стахів, о. Василь Середович та о. Петро Скриньковський. Урочистість інвеституры відбулася на площі біля семінарії св. Василія та почалася процесією. Після Молебня до Матері Божої віцеректор о. Л. Моско прочитав папські номінаційні листи й опісля Владика Йосиф виголосив проповідь про почесть і обов'язки новонайменованих прелатів. Свою знаменну промову про благословення єдности і потребу та обов'язок зберігання і збагачування традицій виголосив Владика Йосиф під час спільного обіду після церковних урочистостей. Програмою під час обіду проводив впреп. о. монс. Степан Тиханський. Крім Владики промовляли нові монсіньйори о. Еміль Монастирський та о. Степан Баландюк.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

САМОЗЛІКВІДУВАВСЬ ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 50-ЛІТТЯ УНР

Ірвінґтон, Н.Дж. — Колишній ген. секретар Української Центральної Ради і голова Ініціятивного Комітету для відзначення 50-ліття відновлення Української державности, проф. Б. Мартос, надіслав таке повідомлення з 11-го травня: „З огляду на закінчення Ювілейного Року відзначення 50-ліття відновлення Української Державности загальні збори Ініціятивного Комітету для відзначення цього Ювілею постановили 27 квітня 1968 р. зліквідувати цей Комітет".

ПРИЛЮДНІ ВИКЛАДИ ПРОФ. ГАЛАЙЧУКА Й РУДНИЦЬКОГО В УКУ

Рим (ОУПС). — В днях 24-го й 26-го травня ц.р. відбулися тут у приміщенні Українського Католицького Університету ім. св. Климентія два прилюдні виклади професорів УКУ — проф. Я. Рудницького з Канади й проф. Б. Галайчука з Арґентини. Виклади торкалися Міжнародного Року Людських Прав. Проф. Рудницький з'ясував слухачам свою концепцію мовних прав і лінґвіциду (мововбивства), а проф. Галайчук обговорив людські права в світлі Універсальної Хартії Прав з 1948 р. й недавньої Тегеранської Конференції.

НАУКОВА СТИПЕНДІЯ ДЛЯ ДОСЛІДУ СТАРОУКРАЇНСЬКИХ РУКОПИСІВ У КАНАДІ

Канадійська Рада (Canada Council) призначила наукову стипендію (Research Grant) д-р Іраїді Тарнавецькій для закінчення її праці над оглядом українських і слов'янських кириличних рукописів і стародруків в Канаді. У зв'язку з цим вона відвідає бібліотеки й книгозбірні в Західній Канаді.

ЛАВРЕАТКА КОНКУРСУ — 16-РІЧНА УКРАЇНКА

Брюссель. — На міжнародному фестивалі у Брюсселі в Бельгії першу нагороду взяла 16-річна піяністка „Єкатерина Новітская" з України. Мабуть це Катерина Новицька, бо в повідомленні „Н. Й. Таймсу" про цю подію говориться про „українську перемогу", дармащо знову в іншому місці називається її „янґ рашен".

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City. N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O Box 346 Jersey City, N.J 07303

Плятформи кандидатів

Одною з питоменностей теперішнього періоду підготови до листопадових президентських виборів є надзвичайно слабе зацікавлення громадян сутніми політичними плятформами окремих кандидатів. Правда, американські виборці завжди керувались і тепер будуть керуватися радше персональними, як політичними прикметами кандидатів. Так було — за нашої пам'яті — з виборами Трумана, Айзенгавера й Джана Кеннеді — кожний із них мав, як кандидат, дуже малий або й ніякий державно - адміністраційний досвід і не записався особливими заслугами у своїй конґресовій кар'єрі, а Айзенгавера взагалі обрано як національного героя, а не політика. Всі теперішні кандидати, як демократичні, так і республіканські, мають політичний і державницький стаж. Але, як сказано, люди мало цим цікавляться.

Поки теоретично існувала ще кандидатура Линдона Джансона — відомо було, що демократичні сенатори Юджин МекКарті і Роберт Кеннеді були „проти" Джансона і його політики у В'єтнамі. Коли Джансон зрікся, а в Парижі почалися переговори в справі замирення у В'єтнамі — обидва названі кандидати неначе втратили головні свої виборчо - політичні атути. І нема розбіжностей в їхніх політичних плятформах, бо обидва належать до ліберального крила Демократичної партії. Плятформа віцепрезидента Гюберта Гомфрі тотожня з плятформою Линдона Джансона. Алеж Гомфрі теж належав до ліберальної організації „Американці для демократичної акції", і тепер він тільки мінімально різниться від МекКарті й Кеннеді, схиляючись у фіскальній політиці більше „направо", завдяки чому в більшій мірі користується підтримкою великого капіталу.

По республіканському боці — нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер є чоловим репрезентантом республіканського лібералізму. Його противники закидають йому, мовляв, він тільки тому не веде активної передвиборчої агітації, що не має що протиставити Джансонові. Ричард Ніксон має марку республіканського консерватиста. Ворожі йому демократичні кола раді здискредитувати його, як ніби „реакціонера із світоглядом Беррі Голдвотера", але він сам називає себе речником республіканського центру. Ніксон має за собою більше республіканців, як Рокефеллер, зате за Рокефеллера голосувало б більше демократів і незалежних, які перерішують у ЗСА всі загальні вибори.

Втрачають контролю...

Голова Ради Міністрів СССР, член Політбюра КПСС О. Косиґін відвідав Чехо - Словаччину, як повідомляло ТАСС, „на запрошення уряду ЧССР" 17 травня. В повідомленні ТАСС зазначено, що Косиґін прибув туди „на лікування". В Чехо - Словаччину приїхали з ним декілька дорадників, у тому числі й найвищі представники совєтської армії, яким, очевидно, лікування аж ніяк не потрібне. Прогулюючись удень по півгодини в супроводі перевдягнутих у цивільне каґебістів, Косиґін пив лікувальну карловарську воду, однак не лише стан здоров'я змусив його приїхати до Чехо - Словаччини, а — події в тій країні. Москва стривожена розвитком тих подій. Вона домагається від нового уряду [illegible] права на введення совєтських військ на територію Чехо - Словаччини чи то під виглядом маневрів, чи відверто, як окупаційні війська, подібні до тих, що стоять у Східній Німеччині й Польщі. „Лікування" Косиґіна урвалося — Москва зустріла опір.

Стривоженість Москви розвитком подій у країнах-сателітах якнайкраще видко з того, що в ці дні діється в самому СССР. Той же самий Косиґін, як і Суслов, Подгорний та інші члени Політбюра, вже поставили на ноги цілу армію пропаґандистів „переможних ідей комунізму". На пленумах і масових зборах лунають по всьому СССР „клятви" вірності партії. На пленумі комсомолу УССР в прийнятій 19 травня резолюції, між іншим, сказано: „Треба, щоб кожний юнак і кожна дівчина систематично опановували військово - технічні спеціяльності"... У всіх резолюціях закликається чинити „комуністичний опір західній пропаґанді, буржуазно - націоналістичним впливам"... Закликається „рішучіше" боротися з релігією, зміцнювати колгоспну економіку тощо. Якщо взяти лише економічний сектор, то країни - сателіти далеко випереджають у цій ділянці Москву, бо, наприклад, у Румунії вже є понад 50 000 приватних підприємств, ростуть вони, мов гриби після дощу, в Чехо - Словаччині, в Польщі заникають колгоспи, а в Югославії їх уже майже немає.

Не дивно, що Косиґін їздив у Карлові Вари: Москва втрачає контролю.

Степан Женецький

УКРАЇНЦІ ПРЯШІВЩИНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДНОВЛЕННЯ УГКЦЕРКВИ

У попередніх двох статтях в „Свободі" ми обговорили, на підставі вісток тижневика „Нове Життя", який появляється в Пряшеві, домагання, що їх пряшівські українці висувають до чехословацького уряду. У цій статті подамо відомості, за цим же тижневиком, про домагання пряшівських українців відновити Українську Греко - Католицьку Церкву.

До 1950 року, тобто до часу ліквідації УГКЦеркви і насильного введення московського православ'я, на Пряшівщині було 1,250.000 греко - католиків і 12.000 православних. Коли рахувати, що греко - католиками і православними були самі українці, то це значить, що в той час на Пряшівщині було круглo 1,300.000 українців.

Ліквідація УГКЦеркви принесла велику шкоду для українства Пряшівщини: наші люди, не бажаючи переходити на православіє, підпорядковане московському патріярхові, масово вписувалися до словацької католицької або до протестантської Церков, де їх записувано як словаків.

Замішання серед українського населення спритно використали словацькі шовіністи і повели агітацію, страхаючи наших людей, що всіх тих, які перейдуть на православіє, будуть вважати за українців і вивезуть до СССР. Словацькі шовіністи також заявляли, що коли наші люди перейдуть на православіє, то й Пряшівщину приєднають до СССР. Не бажаючи попасти до совєтського „раю", пряшівські українці масово переписувалися на „словаків". З тої самої причини вони домагалися скасувати українське і завести словацьке шкільництво.

Внаслідок всього цього признається там тепер до українства, як подають словаки, всього 30.000 осіб.

Клопотання за відновлення Української Греко - Католицької Церкви

Клопотатися за відновлення УГКЦеркви почав єпископ д-р Василь Гопко. В 1950 р. за відмову перейти на православіє він був арештований і до останнього часу просидів у тюрмі. Тепер він звільнений з арешту і перебуває в Західній Чехії. Хоч демократизація країни проходить уже повних 4 місяці, сп. В. Гопкові досі не дозволено повернутися до Пряшева.

У своїх стараннях відновити УГКЦеркву сп. В. Гопко зустрів велику піддержку населення, яке охоче підписується під зверненнями до чехословацької влади з просьбою скасувати насильно запроваджене московське православіє. Цю акцію проводиться під кличем: „Преч од московського патріярха Алексея!"

Чи не було б добре, щоб ці старання піддержали численні вихідці із Закарпаття своїми петиціями до уряду Чехо - Словаччини і Ватикану? В першій мірі повинні сказати своє слово в цій справі наші люди, приналежні до греко - католицької Церкви Піттсбурзької і Пассейської епархій в ЗСА.

Звернення єпископа д-ра Василя Гопка

У пряшівській газеті „Нове Життя" з 6-го квітня ц. р. надруковано звернення до українського населення Пряшівщини такого змісту:

„Шановні земляки!

„Сьогодні, після 18-річного мовчання греко - католицької Церкви, не можна вже сумніватися в тому, яку позитивну ролю відіграла вона в історії нашого населення, зберігаючи його національну свідомість, його традицію, без якої не може зберегтись ні один народ, без будь - якої допомоги держави протягом століть. Вона з'єднувала наше населення, виховувала в тяжких умовах провідників, будителів, інтеліґенцію. Слідами наших будителів — Павловича, Духновича, Ставровського - Попрадова та інших також і ми на чолі з уже покійним владикою Павлом Гойдичем прикладали всі свої зусилля, щоб зберегти в нашому населенні єдність, свою культуру, свої традиції, щоб воно не загинуло!

„Та з яким болем мусимо тепер констатувати, що після 18-річної ліквідації загрожує небезпека самому існуванню нашого багатострадального населення... „Внаслідок 20-річного замовчування справжнього стану українців ЧССР, 20-річного оминання проблем і обдурювання людей, 20-річного розбивання українців на національному, релігійному полі — як пише д-р Ю. Бача в „Новому Житті", в статті „Не поліпшувати, але вирішати". І. Байцура в одній із своїх доповідей сміло і правдиво звернув увагу на шкоди, заподіяні насильною православізацією. І Людвик Вацулик на сторінках „Літературних Новин" з 18 квітня 1968 р. звертає увагу на відповідь нашої матурантки, якій поставив питання: „Геленко, співте словічко, хто біл Духнович, повісте" — „А чом я віся", — жекла дівка новоу ржечі о старом краянові, а оденіла на свою свадбу — Та ви напевно про це краще знаєте, ніж я, бо мої роки минали у в'язниці.

„Шановні брати і сестри! Ви добре знаєте, що сталося в 1950 році, в часі страшного зневаження наших законних прав. Як один з вас, звертаюсь нині до всіх наших селян з пропозицією підтримати наші справедливі вимагання: реґабілітації нашої Греко - Католицької Церкви і її покійного владики Павла Гойдича.

„Багато успіхів у Вашій праці для нашого народу бажає Вам сп. Василь Гопко".

Меморандум сп. Василя Гопка чехословацькому парляментові

Єпископ д-р Василь Гопко виготовив і передав також меморандум чехословацькому парляментові в Празі у справі відновлення УГКЦеркви на Пряшівщині. В цьому меморандумі він пише:

„В нашій країні мала Греко - Католицька Церква від непам'ятних часів повне право і конституцією та законами заручену свободу визнання. У нинішнє безправне положення попала наша Церква в 1950 році. Тоді то сама чехословацька влада грубо порушила закони і право наших громадян.

„З кінцем 1950 р. склалася комуністична партія групу греко - католицьких і православних священиків та вірних на агітаційне, політичне віче до Пряшева. На внесок агітаторів, збори, без відома й згоди більшости греко - католицьких християн, проголосили себе собором. Цей самозванчий собор звернувся до влади, щоб дала згоду на об'єднання цілої греко - католицької Церкви в Чехо - Словаччині з православною Церквою. Одначе хоча влада нашої республіки мала обов'язок боронити права греко - католицької Церкви, бо ті права були заручені конституцією та законом, тільки сама греко-католицька Церква на підставі своїх власних правил і установ була і є компетентною скликати собори народом вибраних делеґатів - відпоручників для вирішування важливих справ свого обряду. На жаль, тодішня влада не уважала за потрібне перевірити й переконатися, чи політичні збори в Пряшеві взагалі мали законне право та мандат від імени цілої греко-католицької Церкви в Чехо - Словаччині, і, на підставі фальшивих документів і повідомлень, видала за підписом міністра Фірлінґера свою згоду, щоб адміністрацію греко - католицької Церкви перебрала православна Церква.

„Для кращого насвітлення цього незаконного адміністративного акту хай послужить факт, що перед другою світовою війною православна Церква не мала тут абсолютно жадної традиції. У цілім т. зв. Пряшівськім краю було 12 тисяч православних і 1,250.000 греко-католиків. Влада дала згоду на православізацію тих парохій, які добровільно погодяться на це, але якось не згадала парохій, які були проти. А таких була переважна більшість. Одначе, не зважаючи на спротив священиків і вірних, місцева адміністрація насильно завела православіє до всіх парохій. Посипалися телеграфічні й листовні протести до Праги, але влада була глуха. Не помогла ані фізична самооборона вірних, які не допускали так званих „шестинедільних" православних священиків до своїх храмів.

„У тому самому 1950 році почалися поголовні арешти греко - католицьких священиків, богословів, неповнолітніх студентів малої семінарії і вірних, які не далися настрашити і не підписали ухвали пряшівського віча - собору або які відкликали обманом видобутий підпис".

Далі єпископ д-р В. Гопко пише про долю ув'язнених греко - католицьких священиків і єпископа Павла Гойдича, який помер у тюрмі.

Закінчує сп. д-р Василь Гопко свій меморандум висловом надії, що парлямент перегляне незаконне рішення влади з 1950 року і поверне греко - католицькій Церкві права, які їй належаться.

Людмила Коваленко

РЕФЛЕКСІЇ ВІД З'ЇЗДУ „СЛОВА"

(3)

Прошу мене зрозуміти: я не думаю, що Коровицький не мав права поставити до Самчука вимоги уважніше ставитися до своєї мови і давати її на редакцію. Я думаю, що книжка Самчука дуже виграла б від такої редакції. Коровицький і повинен був ясно й по-товариському сказати свою думку про грамотність тих чи інших висловів (єдине, здається, про що він сам визнав себе компетентним судити), але він не мав права колоти малими шпильочками присутнього тут Самчука. Це не критичний підхід. Такий підхід я назвала б дамським. Як одна заздрісна сусідка каже іншій: „О, яку ви гарну паляничку спекли, дуже гарну! Здається, тільки пригоріла трохи... і всередині гливка... Але дуже гарна!"...

Треба розрізняти грамотність від таланту. Ці два не завжди збігаються в одній людині, але має значення тільки талант. Великий американський майстер коротких оповідань О'Генрі був зовсім безграмотний. Він присилав написані безграмотно на клаптиках рудого паперу оповідання, а редактор розшифровував їх, виправляв і друкував, так би мовити, „в чистому вигляді". Але це не перешкодило О'Генрі виробити свій власний стиль і повести за собою сотні письменників в Европі й Америці!

Якщо Коровицький хотів критикувати чи оцінювати твори тих чи інших письменників, то мав повне право це зробити. Тільки мусів підготуватись для того, прочитати їх твори, оцінити їх, нехай би й як неґативно, і виступити одверто, без боязливих підколювань, а головне, — без промовчування! Я повторюю, що такого способу зведення своїх порахунків ми на еміґрації мусимо всіма силами уникати. Я писала проти такої манери критики у молодих, а тим більше буду проти такої манери у може й молодого душею, але вже не такого молодого метрикою Коровицького.

До речі, не я беру його власницьку ідкіль, бо сама також писала і виступатиму проти будь-якого демографічного методу в критиці чи літературознавстві. Коровицький, наприклад, поділив письменників за роками їх народження, і заявив, що більшість їх це люди, що народились між 1888 і 1908 роками, і що „вони швидко відійдуть". Це не діло критика чи літературознавця думати чи передбачати, коли письменники „відійдуть". Цим займається статистичний відділ Департаменту Здоров'я. І для нас не важно, коли народився письменник чи коли він помре. Важно, чи житимуть його твори. Це навіть і непристойно кидати у вічі своїм колеґам запевнення, що вони „швидко відійдуть". Але, як ми бачили з доповіді, Коровицький великим тактом не визначається, а про пристойні манери у нас в літературі мало-хто й думає. (На диво, найбільш чемним з усіх виявився Рубчак, привітавши Наталю Холодну - Лівицьку, хоч бути молодим якимсь способом ніби звільняє людину від обов'язку ввічливости).

Але погляньмо на висловлену неясно, натяками тезу Коровицького, що з віком талант і здібність бачити явища і перетворювати їх у художній твір у людини затрачується чи принаймні слабшає. Не маємо досі в літературі жадного прикладу, який би свідчив про це. Навпаки, ранні твори письменника чи поета завжди слабші за твори, писані в зрілому віці чи й під старість. Візьмімо приклади, які знають і молоді і старі. Достоєвський прожив 60 років на світі, і свій найбільший, найглибший твір „Брати Карамазови" написав за рік перед смертю. Візьмімо Гете, який прожив 83 роки і помер у 1832 році. Першу частину „Фавста" він написав у 1809 році, коли мав шістдесят років, а другу частину — у рік смерти, на вісімдесят третьому році життя. Візьмімо нашого Шевченка. Його „Неофіти" чи „Марія" — найглибші і чи не найкращі з його творів, писані не на початку літературної творчости, а наприкінці її.

Отже, попередній досвід не доводить нам, що людина з віком втрачає своє вміння бачити і перетворювати. Навпаки, якщо ми приглянемося теперішній американській молоді, то на прикладі гіппісів побачимо, що молодий вік не рятує від старечого маразму, який розкладає душу і тіло. Ми побачимо, що саме у цієї молоді, часто ще на порозі молодости, вже нема ні сили на життя, ні ініціятиви, ні енерґії для боротьби, ні розуму, щоб усвідомити свою поведінку і страшну долю, на яку вони себе прирікають. У них нема пориву вивищити себе, а тільки повільне й байдуже поринання все нижче й нижче на дно, в багно. Людина зведена там до стану якоїсь протоплязми, хоч людські форми нібито ще й зберігаються, але тільки для сексуального вжитку, а не для краси, жіночости і не для мужеської відваги чи сили.

Отже, метрика, як я вже писала у тій же статті в „Сучасності", не є патентом на талант — ні для старших ні для молодих. Талант визначається на інших папірцях, не на посвідці про народження. І щоб судити його, треба мати також певний талант, а крім того ще й бажання та вміння читати і розуміти твори. Самого апльомбу не вистачає, особливо, коли його непропорційно багато в порівнянні з літературним чи літературознавчим дорібком. Можливо, саме тому він і вдався до демографічного методу в оцінці „еміґраційної прози". На мою думку, краще помилятись, але робити, ніж не робити, щоб не помилятись!

У тій статистичній аналізі нашого еміґраційного письменства Коровицький знайшов аж 82 письменники, вартих згадки. Він їх не прочитав, а шкода, бо думаю, що й найбільший оптиміст стількох прозаїків у нашій літературі не знайде.

Але досить про ці дві доповіді, бо маємо ще й інші, якими дійсно можемо похвалитися: найперше — це блискуча доповідь проф. Фізера, витримана в дійсно науковому стилі, з великою ерудицією і гарною мовою. Крім того була цікавою доповідь проф. о. Губаржевського, який згадав більшу кількість письменників 20-их років, ніж у нас досі водилося, бо у нас панував один Хвильовий, потім обережно доточували Підмогильного, а лишали багатьох осторонь. Проф. Губаржевський згадав, між іншими, і роман „Робітні сили" Михайла Івченка, що був фактичним підсудним на процесі СВУ, і що, до речі, дістав лише умовний присуд. Але, не зважаючи на те, що навіть сталіністи не знайшли за Івченком провини, його досі чомусь не реґабілітовано ні тут, ні там. Можливо, тому, що дехто нападав на нього там, і їм тепер ніяково згадувати за нього тут. І знову письменник був покараний мовчанкою, засіб, якого ніхто не сміє вживати!

Доповідь Гр. Лужницького, охоплюючи період між двома війнами, дала ясну картину життя і розвитку галицького театру, хоч преґеґент даремно не назвав себе, як автора деяких перерахованих ним п'єс: багато з нас не знає тих п'єс і не знає, хто був їх автором. Доповідь була добре зорганізована, коротка і ясна. Огляд впливу поезії на молодь „його покоління" дав Роман Рахманний. Він трохи затягнув доповідь і дещо повторювався, але нам, що не жили в Україні тих років (за старістю чи молодістю), було дуже цікаво побачити, як поети можуть впливати на формування характерів і дій цілих поколінь. Не можна не дивуватись, що сучасні поети не мають амбіції не тільки що впливати на своє покоління, а навіть не хочуть писати так, щоб встановити з ним контакт.

Марко Царинник дуже приємно здивував частину публіки, яка, знаючи його розтріпані й неорганізовані вірші, не сподівалась почути багато в його доповіді. Але, йдучи за прикладом розтріпаних американських поетів у своїй творчості, Царинник, очевидно, в літературній праці йде за вимогами логічної і зорганізованої побудови доповідей, властивої його американським учителям і професорам. Його інформативна доповідь про сучасну українську поезію в сателітних державах, хоч знову ж таки була вужча,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина четверта

НАТАЛЯ

(45)

Орнамент, графіка, креслення — то був її фах. Вона сама для себе радо креслила прегарні орнаменти та народні взірці, і дядя Петруша не раз казав:

— Якби була хлопцем, пішла б до школи креслення і мала б завжди добрий заробіток.

Мала Леночка і другу здібність — приємний голос, яким добре володіла, і любила читати вголос для слухачів. Не раз, коли вся родина довгими зимовими вечорами сиділа круг стола під великою нафтовою лямпою, Леночка брала книжку і гарно, виразно, з почуттям читала. Всі радо слухали, навіть старенька бабуся, яка особливо любила, коли читалося українські твори, такі близькі їй по духу — Руданського, Свидницького „Люборацькі", Нечуя-Левицького, збірник „Вік" і багато інших. Бабуся при тому читанні часами і сльозу втирала, а менші сестри ще до шкільного віку ознайомилися з численними літературними творами.

Уміння виразного вислову, — це також не мала здібність, потрібна і в школі на лекціях, і для промови на зібранні. Але в тій добі і в тому оточенні такими речами ніхто не цікавився.

А роки тим часом летіли вперед, і життя непомітно минало. Леночка сиділа тихенько в бібліотеці і вже мало реаґувала на те все, що ділялося навколо. Аж прийшла війна, а за нею революція і вивернула все життя догори ногами.

*

Друга Наталина донечка, Галя, була виключно здібною дитиною. Народилася вона ще в селі і була змалечку дуже слабенька. Бабуся ледве-ледве вигодувала її сировими яєчками. Часто марикувала, і мама, щоб її розважити, показувала їй картинки з книжок, а дитина раз-у-раз питала: „А що тут написано? А яка це літера? А ця друга яка? А яке це слово"?.. — і так зовсім непомітно передчасно навчилася читати.

Ця жагуча потреба пізнання була втілена в цілу її істоту, і вона тягнулася до книжок, як до живого джерела. Книжка стала для неї цілим світом. Від четвертого року життя вона читала й читала і не можна було її відірвати від книжки.

Батько боявся, що вона зіпсує собі очі і забороняв, відбирав книжки. Але що значить заборона для душі, охопленої жагою? Заборона лише збільшувала палке бажання, і дитина вдавалася до хитрих вигадок, щоб уникнути заборони. Влітку цілими днями сиділа десь у куточку на горищі, де ніхто її не міг бачити, і ковтала книжки без розбору. А в домі їх було досить.

Бабуся також почала переслідувати за читання, і бабусю було тяжче перехитрити, але і тут знаходила Галя всякі вигадки, а коли не могла нічого вдіяти, тоді плакала цілими годинами. Бабуся, щоб її висміяти, казала:

— Ти так плачеш, ніби тобі хтось за це платить. Що ж, мушу і я тобі платити. Багато грошей не маю, але за годину плачу платитиму тобі гріш.*)

Згодом тих грошиків назбиралось у Галі повна склянка. Їх у родині називали Галиними слізками, і та склянка стояла в куточку коло образів.

Але й це нічого не помогло. У бідної Галі очі напухали від сліз, і було ясно, що це ще більше шкодило її очам як читання.

Петруша сказав бабусі:

— Залишіть це, хіба не знаєте, що ще з праотця Адама заборонений плід був особливо солодким і привабливим для Єви?

І так Галю залишили, і читала вона далі, але очі собі дійсно зіпсувала, стала короткозорою, і до школи вже мусіла мати окуляри.

Зате майже ніяких лекцій ніколи не потребувала вчити, бо все, про що в школі говорили вчителі, вона вже давно вичитала з тої чи іншої книжки. Взагалі була зразковою ученицею ввесь час свого перебування в гімназії.

Галя була найбільш улюбленою донечкою Наталі. За безмежну доброту, чутливість, м'якість, великі здібності і бистрий розум любила її мати. Також вдачею Галя була подібна до матері. Але батько любив Галю менше за її вибагливість, за те постійне сидіння десь в кутку за книжкою, а головно за непослух, що, на його думку, призвів до нещастя з очима. А найбільше, чого батько не міг зносити, це було те, що на кожну зауваґу вона завжди мала заперечення, часами такі, на які годі було відразу знайти відповідь. Це його обурювало, і він називав її „язичницею", яка тільки й знає махати язиком, а не вміє слухатись і поважати старших. „Ти їй слово, а вона тобі десять".

Бабуся гнівалася на Галю і за неслухняність, і за капризи, і особливо за всякі вигадки, які часто приводили до неприємностей. Коли щось таке ставалося, бабуся говорила:

— Ну, звичайно, це Галина справа. Галя — корінь всього зла в домі.

Але пізніше власне ця вибагливість дуже придалася Галі в житті.

Гімназію вона скінчила з золотою медалею, а її працю з літератури послали як зразкову до шкільної округи, де вона була визнана як найліпша. По матурі вступила до високої школи в Києві. Мала великі здібності до мов. Ще в дитинстві досить було, щоб почула, що хтось говорить іншою мовою, зараз починала прислухатись і цікавитись. Бігала до сусідки, яка хоч уже давно жила на Україні, але вдома говорила по-німецьки. Там Галя навчилася не тільки розуміти, але й досить вільно говорити тією мовою. Пізніше бігала до своєї товаришки, у якої була ґувернантка - француженка. Там також захопилася новою мовою і упросила маму, щоб дозволила їй брати приватні лекції французької мови.

Пізніше, коли сама Галя почала викладати в гімназії, був у неї колеґа-чех, що вчив гімнастику. Звичайно, Галя зацікавилась чеською мовою, ходила до тої чеської родини і дуже швидко оволоділа цією близькою до української слов'янською мовою. Читала „Бабічку" Божени Нємцової і була очарована тією книжкою.

Під час війни Галя працювала в шпиталі, як медична сестра. Був там лікар-болгарин, військовополонений. Галя не пропустила нагоди навчитися від нього по-болгарськи. Приїхала до сестри в гості до Варшави, негайно почала брати лекції польської мови.

В Києві зустріла якусь нещасну англійку, стару і немічну, допомагала їй, зносила примхи та нарікання старої пані, а при тому вчилася англійської мови, яку пізніше опанувала так, що коли з місією була в Лондоні, могла вільно порозуміватися в урядах, а також з приватними людьми, і знайшла собі там приятелів, з якими довгий час листувалась.

*) Гріш — пів копійки.

(Далі буде).

НЮАРК, Н. Дж. і ОКОЛИЦЯ!

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку і околиці

— скликає —

на п'ятницю, 7-го червня 1968 року

в год. 7:30 веч.

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при 140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.

ПІВРІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

До участи в зборах зобов'язані представники наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 306, 322, 340, 359, 371, 413, 459, 490.

На порядку нарад:

1. Звіт з організаційної праці за 5 місяців Нюаркської Округи і поодиноких Відділів;
2. Організаційна доповідь гол. рад. Степана Гавриша.
3. Вшанування „СВОБОДИ" з нагоди 75-ліття.

У зборах візьмуть участь:

АННА ДУБАС, гол. радна УНСоюзу
СТЕПАН ГАВРИШ, гол. радний УНСоюзу

За Окружну Управу:

Ю. Баранюк — голова; Вол. Роговський — секретар; В. Салабун — касир

Оповістка

ГУРТОК ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В РИМІ, спонзорований УЛТ-ом — ВІДДІЛ ПА. у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

ПРОГОЛОШУЄ ЗБІРКУ

на УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ та ДОКІНЧЕННЯ БУДОВИ ХРАМУ СВ. СОФІЇ в РИМІ

Зібрані пожертви враз з поіменним списком, будуть доручені Їх Блаженству Кир ЙОСИФОВІ, під час Його відвідин в Торонті, а виказка жертводавців буде проголошена в пресі.

Пожертви прошу складати на адресу: Д-р Т. М. Цісик (Dr. Tetiana Cisyk, 5102 N. Broad St., Philadelphia, Pa. 19141) або Д-р Мирослав Навроцький (Dr. Myroslaw Nawrockyj, 221 W. Sedgwick St., Philadelphia, Pa. 19119) або на руки уповноважених збірщиків.

Чеки прошу виставляти на:
Charity Fund of Ukrainian Medical Association

БАТЬКАМ, ДУШПАСТИРЯМ, ПЕДАГОГАМ НЮ ЙОРКУ ПІД УВАГУ!

Це не тайна, що молодь Західнього Світу находиться в небезпеці. Сором наших днів це сваволя, наркоманство, „гіппівство" та занепад навіть найпримітивнішої моралі серед молодого покоління. Чи наша молодь вільна від цього? Можемо ручатися за тих, що виросли з української школи, або тих, що їм „далеко" до українського дому молитви, СУМ-а, Пласту чи других подібних організацій? Сьогодні благословінням являється кожне хочби найменше зусилля в напрямі формування молодих характерів. В цьому дусі

„ВАШ ПРИЯТЕЛЬ" — БЕЗПЛАТНА УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕФОНІЧНА ПОРАДНЯ

відкриває т.зв. Телефон Молодої Крови. Що це є? Це поради молодим (т. зв. „Тін-ейджерам") в проблемах щоденного життя. З радістю передамо нашим слухачам Ваші думки про порушувані нами теми.

Початок: Неділя, 2-го червня 1968 р.

Дзвоніть кожного дня й кожної пори дня на число: (212) 479-4436.

Спонзор: Українська Радіопрограма „Голос Надії".

ЗАКЛИК УККА В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ЗА 1968 РІК

У саме 50-річчя великої Української Революції, що покінчилася відновленням Української Державности, відбувся заходами УККА Перший Світовий Конгрес Вільних Українців, на якому вся наша організована суспільність поза межами України заманіфестувала свою вірність ідеалам великих українських визвольних змагань 1917-1921 років і готовість далі боротися за їх здійснення. СКВУ був переконливим доказом громадської солідарности вільної української громади й її державницької зрілости.

СКВУ відбувся на терені Українського Конгресового Комітету Америки. В його підготову багато праці вложили Відділи УККА та їх членські Організації, зокрема у збірку Фондів для СКВУ. Ця збірка завершилася повним успіхом і принесла $58,216.42. за це всім жертводавцям, а зокрема збирачам пожертв належиться щира подяка і признання.

З уваги на насилення цієї збірки припізнилася збірка датків до Українського Народного Фонду, що може перешкодити у працях УККА. Перед УККА стоїть довгий ряд невідкладних політичних і громадських акцій, як серед нашої суспільности, так і поза нею. До давніх завдань приходять нові. Найновішою й найбільш пильною та найважливішою під цю пору є протестаційна акція в обороні переслідуваних українських культурних діячів в Україні. Русифікація набрала в останньому часі таких великих розмірів, що ми не сміємо мовчати. Про неї мусимо докладно дати інформацію так державним чинникам ЗСА, як і широкому громадянству. На українських землях, цим разом не тільки на східних, але й на західніх, відновлено сталінський терор, який стосується передовсім до українських інтелектуалістів, цього мозку нації, щоб знову на десятиріччя припинити всякий культурний, національний та самостійницький розвиток нашої суспільности й припізнити час її визволення з-під московської займанщини й большевицького терору.

Ця акція вимагає величезного вкладу наших сил та завзяття й не менш фондів. Освідомлення американського світу та провідних верств цілого вільного світу, вимагає передовсім нових видань, які получені з великими коштами. Ці кошти ми мусимо здобути й то здобути негайно! Тому апелюємо до Вас гаряче й наполегливо:

Складіть в цім році свій Національний Даток скоріше, як звичайно. Складіть його негайно, не дожидаючи кінця року. Нам треба зараз братися до праці й зараз друкувати книжки, поміщувати статті, посилати меморіяли, висилати делеґації на інтернаціональні конгреси тощо. Ми не можемо ці завдання відкладати до кінця року, бо тоді вони будуть спізнені. Тому й тепер складіть свою допомогу на цю невідкладну працю!

І ще прохаємо Вас, якщо у Вас є матеріяльна змога, збільшіть свій Національний Даток. Ми з вдячністю приймемо даток навіть в давній, зперед двадцяти років у висоті десяти долярів, але прохаємо Вас, як можете, піднесіть його бодай до 25 долярів, чим допоможете нам виконати наші завдання й станете членом одного з наших Почесних Клюбів платників Національного датку, а саме двадцятип'ятників, п'ятдесятників чи сотників.

Вам відомо, що єдиним джерелом фінансів УККА й його діяльности є народня жертвенність, яка й запевнює повну незалежність праці УККА. Без неї не зможе діяти також недавно утворений Секретаріят СКВУ.

Ми щиро дякуємо Вам за Ваші дотеперішні пожертви до УНФонду й в глибокій вірі, що Ви й тепер вплатите свій щедрий Національний Даток, складаємо Вам і за нього наше признання і подяку.

Джерелом успіху СКВУ була громадська солідарність. Виявім нашу громадську солідарність масовим і вчасним зложенням Національного Датку. Зложім його негайно.

За Екзекутиву УККА:

Лев Добрянський (-)
Президент
Йосиф Лисогір (-)
Екз. Віце-президент
Ярослав Падох, (-)
Касир
Степан Спринський (-)
Секретар
Ігнат Білинський
Секретар
Іван Базарко, (-)
Дир. Канц. УККА

Ню Йорк, Н. Й.
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ХОРУ ІМ. МИТР. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Цьогорічні Загальні Збори Хору ім. Митр. Андрея Шептицького відбулися 11-го травня в домівці ветеранів при 33 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку. Хор співає в церкві св. Юрія на службі Божій о 12-ій годині в неділю. Зборами проводив мґр. О. Стецура, а секретарювала п-ні Варка Бачинська.

О. д-р В. Ковалик, ЧСВВ, почесний предсідник, відкрив Збори молитвою і закликав підтримувати цю гарну традицію церковного співу, привезену з рідного краю, та заохочував до цього словами: „Хто співає в церкві, той подвійно молиться".

Збори проходили в зразково діловій атмосфері. Звіти членів Управи і дискусії були короткі та змістовні. Уступаючій Управі одноголосно уділено абсолюторію. На внесення інж. Е. Макара, члена виборчої комісії, вибрано нову Управу хору на 1968-69 рік в складі: Лев Мащак — голова, Е. Камінський — перший містоголова, В. Бачинська — другий містоголова, Ляля Пришляк — секретар, В. Маґоцький — скарбник, Ліда Копчинська — бібліотекар, В. Лойко — господар. До Контрольної Комісії ввійшли: О. Богачевський, Марія Марко і Д. Корановська. Збори закінчено піснею до Пречистої Діви Марії.

По Зборах була перекуска, яку приготовили пані, а товариський вечір при звуках музики з платівок був для хористів приємним закінченням цієї вдалої імпрези, в якій, за малими винятками, взяли участь майже всі активні члени хору.

П. Микола Ничай був перевибраний Управою на диригента хору.

З. Г.

РЕФЛЕКСІЇ ВІД З'ЇЗДУ „СЛОВА"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ніж обіцяла оголошена тема, дала добрий огляд пряшівської групи українських поетів і, зокрема, журналу „Дукля".

Надзвичайно шкода, що не було доповідей Бургардта і Гришка, бо обидва мали говорити про сучасну українську літературу — перший про поезію, другий — прозу. Ми ще не знаємо Бургардта, крім того, що він зумів зібрати і добре відредагувати твори свого батька, але з усього видно, що коли б він почав добре працювати в галузі українського літературознавства, ми мали б добру, об'єктивну і солідну силу серед наших науковців. Щодо Гришка, то його розгляд підсовєтських романів у першому альманасі „Слова" був просто блискучий, і треба надіятись, що його непрочитана доповідь буде десь надрукована.

В цілому треба сказати, що з'їзд „Слова", хоч і мав характер проведеного нашвидку і зле підготованого (особливо щодо літературного вечора), показав, що у нас є сили, голови і характери, які повинні відсунути безпринципове та ігнорантне і штовхнути нашу літературу вперед. Але для цього нам найперше треба доброго критика, якого тепер, коли Шерех замовк, ми фактично не маємо, хоч я вважаю, що Шерех, штовхнувши нас у МУР і потім у „Слово", повинен був би і далі брати на себе критичний осуд того, що „з цього вийшло". І шкода, що старші письменники досі не спромоглися на „свій" журнал, і тепер опинилися перед необхідністю вибирати якусь партію за свою, щоб та пустила їх у свій журнал! Якщо СКВУ означає спробу консолідації політичної, то час уже подумати про консолідацію літературну за тим самим мурівським принципом — „різні, але рівні".

(Кінець)

Червона лихоманка

З передовиці в „Радянській Україні" з 25 травня — зразок червоної маячні, або лихоманки: „Протягом усієї своєї історії, підкреслюється в постанові ЦК КП України, Комуністична партія України самовіддано боролася за здійснення генеральної лінії партії, за ленінську єдність її рядів. Вона вела непримиренну боротьбу проти троцькізму, правих і „лівих" опортуністів, націонал - ухильників та інших антипартійних течій і груп. Комуністи України послідовно борються за чистоту і згуртованість своїх лав, за зміцнення єдності світового комуністичного руху, країн соціялістичної співдружности" і т. д.

В глибокому смутку повідомляємо, що наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

ОЛЬГА БІЛОСТОЦЬКА

народжена 3-го листопада 1884 р. в Стрийівці, пов. Скалат, Галичина, упокоїлася у Бозі по довгій і важкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни в середу, 29-го травня 1968 року, на 84-му році свого трудящого життя.

ПАРАСТАС відправиться в п'ятницю, 31-го травня о год. 8-ій веч. в похороннім заведенні Литвин і Литвин, 801 Спрінгфілд Евню, Ірвінгтон, Н. Дж.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПОХОРОН відбудуться в суботу, 1-го червня 1968 р. о год. 9-ій з Української Католицької Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. на цвинтар Еверґрін в Елизабет, Н. Дж.

Горем прибиті:

ТИМІШ, СТЕПАН, МАРІЯ — діти
ОЛЬГА, ЕМІЛІЯ, ТАРАС ДУРБАК — невістка і зять
ДМИТРО ДУРБАК з жінкою ХРИСТИНОЮ
ПЕТРО, АНДРІЙ, СТЕПАН — внуки

Taras Durbak
239 — 21st Street
Irvington, N.J. 07111

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 29-го травня 1968 р. о год. 1-ій по пол. по довгій і тяжкій хворобі, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, СИН і БРАТ

Мистець ВІКТОР ЦИМБАЛ

учасник Визвольних Змагань, член Ради Гетьманського Руху, член Об'єднання Українських Мистців в Америці.

ПАНАХИДИ в четвер і п'ятницю, 30 і 31 травня 1968 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 1-го червня 1968 р. о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви Всіх Святих при 206 Схід 11-та вул. в Ню Йорку, а після Служби Божої на цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ТЕТЯНА
мама — ЛІДІЯ
сестри: ТЕТЯНА й ОЛЬГА
племінниця — ВІКТОРІЯ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ мого Невіджалуваного ЧОЛОВІКА

бл. п. мґр. МИРОНА ЛУШПИНСЬКОГО

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

в СУБОТУ 8-го ЧЕРВНЯ 1968 р. о год. 9-ій рано та у ВІВТОРОК, 11 ЧЕРВНЯ ц. р., о год. 9 рано у церкві ПОКРОВА БОЖОЇ МАТЕРІ в OZONE PARK, Queens, N.Y. при 87th Street and 97th Avenue

ЯРОСЛАВА — дружина

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗСА

МОВОЗНАВЧА і БІБЛІОГРАФІЧНА КОМІСІЇ

Наукова Конференція

відбудеться в суботу, 1-го червня 1968 р. о год. 5-ій веч., в залі НТШ, 302 Вест 13-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.

Програма:

1. Проф. д-р П. КОВАЛІВ: Відкриття.
2. Мґр. А. ФЕСЕНКО: доповідь на тему „До методології української бібліографії закордоном".

Вхід вільний

Управи Мовознавчої і Бібліографічної Комісій

Б-во „Броди-Лев" Інк. в Ню Йорку

закликає своє Членство і Симпатиків до масової участи

привітати Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала ЙОСИФА СЛІПОГО

АВТОБУСИ від'їжджають в суботу, 15-го червня о год. 8-ій рано з-під УНДому, 140-142 2-га Евеню, Ню Йорк. ПОВОРОТ з Торонта в неділю, 16-го червня, о год. 4-ій по пол. КОШТИ ПОДОРОЖІ в обі сторони 16.00 долярів від особи.

Квитки набувати в крамницях:

АРКА — 48 East 7th Street; „ВЕСЕЛКА — 144 2-га Евеню і домівці Б-ва „БРОДИ-ЛЕВ (УНДім), кім. 25, Ню Йорк

УПРАВА Б-ВА „БРОДИ-ЛЕВ"

ВІДПУСТ

в ҐЛЕНКОВІ, Л. Ай., Н. Й. при МОНАСТИРІ СВ. ЙОСАФАТА

— відбудеться —

в неділю, 9-го червня 1968 р.

ПОРЯДОК СВЯТИХ ЛІТУРГІЙ:

Год. 7, 8, 9 і 10 — Читані Літургії
Год. 11:30 — Архиєрейська Св. Літургія, яку відправить

Кир ЙОСИФ ШМОНДЮК
Стемфордський єпископ

Год. 4-та по пол. — Молебень.

Запрошується всіх Вірних до численної участи.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Старанням нашого Комітету при співучасти всіх Комбатантських Організацій міста Ню Йорку й околиці — відбудуться

У ЗЕЛЕНУ НЕДІЛЮ, 9-го ЧЕРВНЯ 1968р. на Оселі УРСоюзу „ВЕРХОВИНА" біля Могили-Пам'ятника — традиційні

ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНІ ПОМИНКИ ПО ПОЛЯГЛИХ І ПОМЕРЛИХ БОРЦЯХ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

Початок о год. 10:00 ранку

Окремі автобуси від'їдуть з-під Українського Народного Дому в Ню Йорку о год. 7:00 ранку. Квитки на автобуси в ціні по $4.00 від особи можна одержати в книгарнях АРКА і ЕКО.

Всі Українські Організації запрошуємо прибути з прапорами і вінками.

Координаційний Комітет Українських і Українсько-Американських Комбатантських Організацій м. Ню Йорку

В неділю, 9-го червня 1968 р.

в залі УНДОМУ в ІРВІНҐТОНІ
Початок: 5-та по пол. 140 Prospect Ave.

ГРУПА УЧНІВ ПІЯНІСТИЧНОЇ СТУДІЇ ЛЮБОМИРА ГОРНИЦЬКОГО

дає **КОНЦЕРТ**

Участь беруть: К. АСТ, Ю. ТУРЯНСЬКИЙ, А. КОРДУБА, Л. КРУПА, О. БОРВИЧ, Б. СОХАН, В. ДОМБРОВСЬКИЙ, С. ДОМБРОВСЬКИЙ, О. МАКАРУШКА, О. ГОНОВСЬКИЙ, Н. ДАНИШ, М. КОВАЛІВ, В. НИКИФОРУК

ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНА ЗБІРКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ БРАТСТВА „БРОДИ-ЛЕВ" ІНК. „ОХОРОНА ВОЄННИХ МОГИЛ". ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО: "BRODY LEW" INC., 140 SECOND AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10003

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 28-го травня 1968 року упокоїлася в Бозі на 70-му році життя у Філядельфії, Па. по важкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча МАМЦЯ, ТЕЩА і БАБУСЯ

бл. п. МАРІЯ ВАНДА САВЧИН

ПАНАХИДА в п'ятницю, 31-го травня 1968 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів у Філядельфії, Па., Franklin і Brown вул.

ПОХОРОН в суботу, 1-го червня 1968 р. о год. 9-ій ранку з Катедри Непорочного Зачаття на Український Цвинтар у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Горем прибиті:

ІРЕНА НОВОСАД — донька з мужем д-ром ЕВГЕНОМ і дітьми: РОКСОЛЯНОЮ, ІРУСЕЮ і ІГОРЧИКОМ
АЛЕКСАНДРА ФОТІЙ — донька з мужем ЮРІЄМ і дітьми: НАТАЛОЧКОЮ і ЮРЧИКОМ, Монтреаль, Канада
РОМАН — син з дружиною ОЛЕЮ та дітьми: ОЛЮНЕЮ, ІВАНКОЮ, МИХАСЕМ і ВЛОДЗЬОМ
ВОЛОДИМИР — син з дружиною ВІРОЮ і дітьми: ЮРЧИКОМ, ТАРАСИКОМ і РОМОЮ
ЯРОСЛАВ — син з дружиною НІНОЮ
МАРІЯ САВЧИН — шваґрова
і дальша Рідня в ЗСА і Канаді

Неділя, 9-го червня 1968 року
Початок: о год. 4-ій після полудня
Заля Бенджамін Франклін Гайскул
Передпродаж квитків: Оріон, Ельдорадо і Лукасевич.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ! **ПОПЕЛЮШКА** ФІЛЯДЕЛЬФІЯ!

Балет у виконанні Балетної Студії **Роми Прийми-Богачевської**
З музикою **Ігоря Соневицького**

Праця
HELP WANTED MALE

BANK FLOOR MAN and RECEPTIONIST

Savings Institution located on Lower Eastside of Manhattan is looking for mature man with speaking knowledge of slavic language to act as floor man & receptionist. Bank experience not necessary. This will be a full time job, offering many employee benefits incl. medical & life insurance in addition to regular salary.

Tel.: Mr. Murphy 227-4040

АВТОМЕХАНІК

Побажаний SM досвід, платня за згодою, всі великі бенефіти.

Mark Oldsmobile
530 Willet Avenue
Porchester, N.Y. 914 WE 9-5100

GENERAL FACTORY

We need 5 dependable hard working men who are looking for steady work from now until retirement age. A fantastic career oppty. to join a progressive glass container manufacturer. No experience necessary. $2,15 per hour to start. $2.52 after 30 days. Rotating shifts plus Shift differential. Pay group insurance. Benefits. Liberal holidays and vacations.
Apply in person
Metro Glass Div.
National Dairy Corp.
Minue St., Carteret, N.J.
An equal opportunity employer

PORTERS

Scullery help food checkers. Steady jobs. For Belmont Race Track. Apply in person to
Harry M. Stevens, Inc.
Belmont Race Track
Elmont, L.I., N.Y. 661-0400

Праця
MALE HELP WANTED

Maintenance Mechanics

STEADY EMPLOYMENT.
Wholesale Bakery
Brooklyn Vicinity.

Maintenance and repair for Wrapping Machines, Depositors, Ovens Conveyers, etc.

GOOD BENEFITS
Call For Appointment

MR. COOPER, MA 5-2900

Carpenters Ship Fitters

(1st Class Only)
Locomotive Steam Crane.
Engineers N.Y.C License Required.

Apply
BREWER DRY DOCK CO.
2945 Richmond Terrace
Staten Island, N.Y.
An equal opportunity employer

JIG BORE OPERATORS

Experienced in air craft work. Best wage & best benefits in the country.

MORIC PRECISION
30730 Ryan Rd., Warren, Mich.
(313) 756-7211

ARC WELDERS AND TRUCK BODY SPRAY PAINTERS

Apply in person.
REMKE, INC.
28100 Groesbeck Hwy.
Roseville, (Detroit), Mich.

МАШИНІСТИ

Добра нагода для мужчин, що хочуть постійної праці, в рух. фабриці і багато овертаймів. Госпіталізація. Пенсійний плян.

J. B. Tool & Die Co.
629 Main St., Westbury, L.I.
(516) ED 3-1480

Праця
FEMALE

ПОТРІБНІ
ЖІНКИ
до прятання кімнат

на Оселі Українського Робітничого Союзу „Верховина". Добрі умовини праці.

Зголошуватись:
UWA RESORT CENTER
Glen Spey, N.Y. 12737
або тел. (914) 598-2773

ДОСВІДЧЕНІ
ОПЕРЕЙТОРКИ

при жіночих суконках. Секційна праця, круглий рік, юнійна фабрика. Праця бл. дому.
H & M Dress
111 Oakland St., Red Bank, NJ
Tel. (201) 741-0693

Потрібно до бюрової праці
дівчини або жінки

Знання англійської мови. Платня після угоди. По ближчі інформації:
Тел. (212) 581-2040

EXP. OPERATORS

On children dresses. Section work. Also exp. zipper setters. Steady work. Nice working conditions. Work near home.
Perl Brothers
586 Ave. A, Bayonne, N.J.
Apply in person.

Праця
MALE & FEMALE

ОПЕРЕЙТОРИ, -КИ

до праці при футрах і замші.

LEATHER SPORT
260 West 35th Street
New York City

Вакації

ОСЕЛЯ ЛІТНИСЬКОВА
Білий Дім
WHITE HOUSE

в горах Кетскіл, приготовила більше приміщень для самостійного варення. Кожна кімната має свою лазничку, кухню і ледівку. Великий басейн, ліс, річка. По інформації звертатись:

WHITE HOUSE
Accord, N.Y. 12404
Тел. collect (914) 626-2311
від 8-ої вечора
в Ню Йорку (212) EV 3-1830

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 8-го ЧЕРВНЯ 1968 р.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори 94 Відд. ім. М. Шашкевича о год. 6:30 веч. в Укр. Демокр. Клюбі при вул. 2376 Грилінґ. Є дуже важна справа — Відділовий пікнік. — М. Ворискевич, рек. секретар.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. Піврічні збори 200 Відд. Т-ва Вільна Україна о год. 7:30 веч. в залі при 97 Ave, 87 Ст. Проситься чл. прибути. Є важні справи до полагодження. Л. Балук, секр.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори 220 Відд. Б-ва св. ап. Петра і Павла в приміщенні Союзового Дому при 1915 Вест 51-ша вул. Проситься всіх членів, які залягають з чл. вкладками, вирівняти свій довг. — Управа.

Real Estate

Ірвінґтон, близ. українського центру
2 РОДИННИЙ ДІМ

В дуже доброму стані, 4 і 3 кімнати екстра великі, ошклена веранда і зі сіткою, від кімната, комб. вікна, огороджений город, пар. огрівання, 2 ґаражі. Тел. ES 4-7920.

ДІМ на ПРОДАЖ
$27,000

Franklin Township, N.J., суміжний до South Bound Brook і New Brunswick. Овочеві і тінисті дерева та виноградна альтана на ½ акр. площі. Чудов. дім-ранча поза містом але близ. центру склепів і шкіл. 3 спальні, 2 лазнички, велика кухня; пральня з багато, багато кабінетами. Підвал гараж, закрите патіо зі жалюзями, вел. шафи і багато екстра місця на переховування. Положений серед укр. громади, близ. українських церков. Продає власник, тел. за домовленням (201) 545-5488.

Розшуки

Хто знає судьбу
РОЗАЛІЇ КОВАЛЬЧУК
яка 1939 р. проживала в Ню Йорку та її тіточного брата
ПЕТРА ШАНДРОВСЬКОГО
з Станиславова. Пошукує сестра з краю. Прошу ласкаво голоситися на адресу:
S. Lewytska
210 W. Blaine Street
McAdoo, Pa. 18237

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі".

Різне

ПОШУКУЮ
РОМАНА ГУЛАЯ
який є д-р ветеринар, правдоподібно живе у Вісконсін. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати:
Alex Kosikowsky
1644 Parent Avenue
Windsor, Ont. Canada

ОКРЕМОГО ПОМЕШКАННЯ

1 кімната, кухня і лазничка в Ірвінґтоні, Н. Дж., шукає самітній.
Тел.: 371-3480
год. 7-8 веч.

ОЛІВЦІ

з пам'ятником Шевченка у Вашинґтоні
3 за 1 дол.
До передпродажу опуст 30%
ROMAN IWANYCKY
304 East 9th Street
NEW YORK, N.Y. 10003

Іван ВУЙКІВ

Знана
УКРАЇНСЬКА
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА,
перемодельовує проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на переховання-storage
Відбір і доставка на місце.
J. WUJKIW, Inc.
Manufacturing Furrier
111 E 7th Street
NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

В УКРАЇНУ

Найліпший дарунок. Найвартісніший дарунок цертифікати на дарунок. Повна ґарантія, тільки цертифікати на дарунки, це найвартісніший дарунок, ліпший як пакунки. Ваші кревні потвердять. Тільки цертифікати на дарунки дають можливість Вашим кревним купити все, що хочуть, харчі, одяг, матеріяли, взуття і багато багато інших артикулів американських, захід. - европейських і домашніх — через спеціяльно долярові крамниці Внешпосилторгу. Ваші кревні це потвердять.
Тільки цертифікати на дарунки, дають можливість Вашим кревним купити те, що вони хочуть по спеціяльно дуже знижених цінах. Ваші кревні це потвердять.
Нема додаткових оплат, ані для висилаючого, ані для відборця.
Замовляйте тепер. Замовляйте через

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Second Floor
New York, N.Y. 10010
Tel.: 982-1530
Жадайте наших дарових каталогів.
Уповноважений представник Podarogifts ,Inc.

ФОРТЕПІЯНОВІ МІНІЯТЮРИ:
(Молитва, Спогад, Танок відьом)

Замовляти в українських книгарнях або в автора:
OSYP ZALESKYI, 328 Mills Street, Buffalo, N.Y. 14211
Ціна дол. 1.20

Real Estate

ЦЕ Є НА ПРОДАЖ!
ПАРЦЕЛІ
НА ВЕРШКУ ГІР КЕТСКІЛ

і близько гір ПОКОНО, коло ріки Делевар, близько Робітничого Союзу, Glen Spey і Pond Eddy.
ВСІ ПАРЦЕЛІ — 1 акрові, також маємо по 2, 3 і більше акрові. Краєвид цих парцель є надзвичайно чаруючий красою природи.

Голоситись:
IVAN BARAN — POND EDDY, N.Y. 12770
Tel.: (914) 598-7851

Вакації

SHARON SPRINGS, N.Y. КУРОРТ

Натуральні сірчані джерела для лікування артриту, ревматизму, ішіасу; магнезії для лікування шлунків. Чудова гірська місцевість для відпочинку й лікування.

"MAROW'S MANSION"

винаймає кімнати на вікенди, тижнево й на сезон.
Кожна кімната має кітченет і фриджидер. Всього п'ять хвилин до лікувальних купілів і крамниць. Відкриття від 28 травня ц. р.
1. Автобус від автобусної станції Вест 41 вулиця до Sharon Springs. 2. Таксі з дому до курорту Sharon Springs. 3. Власним автом Thruway-Albany, а звідтам дорога 20. Забезпечте себе кімнатою заздалегідь. За довідками телефонуйте:
Brooklyn, N.Y. (212) MI 7-3940 — Sharon Springs, N.Y. (518) AT 4-8670
Писати українською або англійською мовою:
Mrs. Maria Marow Sharon, Springs, N.Y. 13459

М'ясо і ковбасні вироби

за німецьким виробом для смакунів.
Вироби у власній фабриці ковбас.
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША
яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайдіть до найближчої КРАМНИЦІ KARL-EHMER
KARL EHMER PORK STORES
Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood — Brooklyn, N.Y.
Філії крамниць в Ню Йорку і поза містом.

Café Geiger

ШТУЧНО ХОЛОДЖЕНА
206 E. 86 St.
(b. 2 & 3 Ave.)
NEW YORK
Tel.: RE 4-4425
Щоденно КОНЦЕРТ
Власник: Helmut Vollmer
від год. 4:00
Найліпша нім. Кухня. Ланчі. Обіди
Знамените печиво власної пекарні.
Прошу зголошуватись в справі паркування.

Найпопулярніше місце в Yorkville

НІМЕЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКА КУХНЯ
Обіди і танці кожного вечора.
В неділі від 4 по пол.
231 E. 86th ST.
Tel.: SA 2-9926
The Lorelei

ОГОЛОШЕННЯ

Ле Іван — **Хмельницький**, роман в 3-ох томах	$ 4.95
Збанацький Ю. — **Твори** в 4-ох томах, 2 222 сторін друку	6.95
Собко, Вадим — **Твори** в 6-ох томах, 3 833 сторін друку	11.50
Дружини Українських Націоналістів в 1941-1942 роках	.75
Гончаренко, проф. Іван — **Як виховувати наших дітей**	.75

Маємо багато таких книжок, яких немає в жадних каталогах. Просимо писати до нас, яких книжок потребуєте? Може в нас вони будуть.

Замовлення з грішми просимо слати до нашої Книгарні:
Ukrainska Torhowla
788 Main Street, Winnipeg 4, Man., Canada

За п'ять дол. з пересилкою:

В. Пачовський: РОМАН ВЕЛИКИЙ, трагедія в 5 діях
О. Олесь: ПОЕЗІЇ, книга V
" ЧУЖИНОЮ, книга VII
" НА ЗЕЛЕНИХ ГОРАХ
В. Винниченко: МІЖ ДВОХ СИЛ — драма на 4 дії
Юрій Сірий: НОВЕЛІ, ч. І.
С. Черкасенко (П. Стах): ТВОРИ, т. 2.
SVOBODA, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

ARKA Company Department Store

48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550. New York City
КОМПЛЕТ ТВОРІВ ІВАНА ФРАНКА
20 томів — $80.00.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР. Рівнож приймаємо замовлення на авта, холодільники, машини до шиття і прання, меблі і мешкання.
Уряд. год.: пон.-п'ят. 8:30-7 в., суб. 8:30-6 в., нед. 10-3 по пол.

БЮРО
- ПОДОРОЖЕЙ
- АСЕКУРАЦІЙНЕ

візи, білети на літак і кораблі, спровадження рідних з Росії, Польщі і інших країн. — Асекурації на доми і авта. Висилки пачок ПКО "РЕКАО" або гроші до Польщі і Росії.
KRUZOLEK TRAVEL SERVICE
833 — 18th Avenue
Irvington, N.J. 07111
372-3630

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

ВІЛЯМ КОВАЛЬЧИК
ПОГРЕБНИК
Community Funeral Home
Air Conditioned
Занимається похоронами. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день так і вночі:
Community Funeral Home
Yonkers, N. Y. YO 9-7272

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
4221 PARK AVENUE
BRONX, N.Y. 10457
(near E. Tremont Avenue)
Tel.: 863-2475
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ПОТРІБНО ЛІНОТИПІСТА
ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

Платня після умови. Добрі умовини праці, бенефіти.
Зголошуватись:
SVOBODA
83 GRAND STREET JERSEY CITY, N.J. 07303
або телефонувати:
HE 4-0237 в Ню Йорку BA 7-4125

Увага! **ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ ЮНІЇ** Увага!
РОЗБІРЩИКІВ ДОМІВ 95-го ЛЬОКАЛЮ В НЮ ЙОРКУ!

ДОРОГІ ПОБРАТИМИ!

В суботу, 8-го червня відбудуться вибори в нашому Льокалі, в яких ми всі повинні взяти зорганізовану участь і перевибрати теперішній Заряд Льокалю, із президентом ІВАНОМ СЕНИШИНИМ та референтом Праці ГРИГОРОМ АНДРУСИШИНИМ на чолі.

Дотеперішній Заряд Льокалю себе вповні виправдав і вартує нашої підтримки. Зокрема даймо повну моральну і активну піддержку президентові СЕНИШИНОВІ і Референтові Праці АНДРУСИШИНОВІ, які під час своєї каденції вивели 95-ий Льокаль на чисті води, дали йому повагу між працедавцями та сталу і добре платну працю членам Льокалю.

Напередодні виборів знайшлись люди, які задля своїх власних інтересів і амбіцій, стараються підірвати авторитет сьогоднішньому Зарядові Льокалу. Але їхні слова без діл — це пусті фрази. ІВАН СЕНИШИН і ГРИГОРІЙ АНДРУСИШИН, на своїх постах ділами і своєю невтомною працею виконали всі зобов'язання, які ми їм доручили, а саме:

1. **Ми одержали сталу працю.**
2. **Перший раз в історії Юнії, ми одержали платню за свята.**
3. **Знижено вік до 55 р. для одержання пенсії та підвищено платню пенсії.**
4. **Одержано найкраще платний в історії Юнії медикальний іншуренс (Major Medical).**
5. **Ми одержали найкращий контракт в історії нашої Юнії.**

ШАНОВНІ ПОБРАТИМИ!

КОЛИ БАЖАЄТЕ спокій і чесно, без труднощів працювати, **КОЛИ БАЖАЄТЕ** без страху приходити до юнійного льокалю і говорити своєю мовою, **КОЛИ БАЖАЄТЕ** мати відповідну платню за свою працю, **КОЛИ БАЖАЄТЕ ПІДНЕСТИ** авторитет 95-го Льокалю —

тоді ВСІ ЯК ОДИН віддайте свої голоси в суботу, 8-го червня 1968 р. на

ІВАНА СЕНИШИНА (Президент ч. 1) **і ГРИГОРІЯ АНДРУСИШИНА** (Референт Праці ч. 10)

ВОНИ НАС РОЗУМІЮТЬ, НАС РЕСПЕКТУЮТЬ І ДЛЯ НАС ПРАЦЮЮТЬ.

Рівнож перевиберіть вповні дотеперішній Заряд 95-го Льокалю.

Комітет за Перевибір Заряду 95-го Льокалю
Юнії Розбірщиків Домів

(Платне оголошення)

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС
та німецькі спеціяльності
SCHALLER & WEBER
— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИВО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ
КОВБАСКИ • ШИНКИ

9 Великих крамниць

In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In RIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
FRANKLIN SQUARE, L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
In FLUSHING: 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
In FLORAL PARK, L.I.: 259 — 17 Hillside Avenue — 343-6116
In POUGHKEEPSIE, N.Y.: 450 Main Street — (914) 454-9070
In EAST NORTHPORT, L.I.: 250 — A Lark Field Rd — (516) 757-0801